

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/58/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116203861
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6116203861.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci starostlivosti o maloletého Q. X. U., nar. XX. XX. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa rodičov matky U.. P. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. W., S. XX, a otca U.. Q. U., nar. XX. XX. IXXX, bytom W. W., F. XXXX/X, o návrhu starých rodičov maloletého dieťaťa U.. P. W., nar. XX. XX. XXXX a G.. U. W., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom W. W., S. XX, na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/76/2016-57 zo dňa 10. 03. 2016, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým maloletého Q. X. U. dočasne odňal z osobnej starostlivosti otca U.. Q. U. a maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti navrhovateľov. Súčasne uložil matke aj otcovi maloletého dieťaťa povinnosť dočasne prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľov, počnúc dňom doručenia rozhodnutia. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že maloletý pochádza z manželstva, ktoré bolo rozvedené. Maloletý bol rozhodnutím súdu zverený do osobnej starostlivosti otca. V tejto domácnosti spolu s otcom žili aj jeho manželka a dvaja nevlastní súrodenci maloletého vo veku 1 sa 3 rokov. Podľa tvrdenia navrhovateľov otec výchovu maloletého nezvládal. Samotný maloletý sa domáhal zmeny výchovného prostredia. Maloletý bol zo strany otca zastrašovaný umiestnením do ústavného zariadenia, voči maloletému používal hrubé a vulgárne slová. Domácnosť otca nespĺňala požiadavky zdravého vývinu maloletého, ktorý je astmatik a silný alergik. Maloletý mal zlé výsledky v škole, neospravedlnené hodiny, riaditeľské pokarhanie, bolo u neho zistené užívanie marihuany. Okresný súd z odôvodnenia návrhu zistil, že domácnosť a vlastné výchovné metódy otca vážne ohrozujú dôstojnosť maloletého a otec nevytvára podmienky pre všestranný vývoj maloletého. Nariadené predbežné opatrenie je v záujme maloletého, lebo navrhovatelia sú jeho jedinými blízkymi osobami, schopnými sa o dieťa dôstojne postarať. Predbežným opatrením sa má zabrániť ešte väčšej ujme a nebezpečenstvu, ktoré dieťaťu pri doterajšom spôsobe života hrozí. Pri nariadení predbežného opatrenia súd určil obom rodičom platiť navrhovateľom dočasne výživné v nevyhnutnej miere, ktoré zodpovedá výživnému vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, určené osobitným zákonom, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Keďže navrhovatelia sa spolu s návrhom predbežného opatrenia domáhali rozhodnutia vo veci samej, súd vymedzil dobu trvania predbežného opatrenia do právoplatnosti skončenia konania vedeného pod sp. zn. 32P/76/2016. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 102 ods. 1, §76 ods. 1 písm. a), b) OSP.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie otec maloletého, ktorý namietal, že mu postupom súdu bolo znemožnené konať pred súdom. O súdnom konaní sa dozvedel zo šetrení, ktoré vykonal Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ďalej uviedol, že maloletý na popud navrhovateľov ušiel dňa 21. 03. 2016 z domácnosti otca, ktorú stihol zdevastovať a ukradol im peniaze a cennosti. Od

uvedeného dátumu bol otec psychicky indisponovaný a spolu s rodinou sa odsťahovali do P., kde bývajú v rozstavanej chate. Otec poštu preberá na adrese E. cesta XXX/XX, P. u pána F. T., nakoľko do lokality chatky pošta nechodí. Poštu otec preberá aj na adrese svojho trvalého bydliska v Banskej Bystrici, Poľná 5954/3, kde mu zásielky preberá jeho matka. Uviedol, že v dôsledku jeho zdravotného stavu v apríli a máji 2016 bol imobilný, nebol schopný zisťovať čo sa dialo na súde. O predbežnom opatrení sa dozvedel iba prostredníctvom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, a rozhodnutie si bol osobne prevziať na okresnom súde až po doručení rozhodnutia vydaného už aj vo veci samej. Predbežné opatrenie považuje otec za nedostatočne odôvodnené. Namietal, že navrhovatelia uviedli na odôvodnenie návrhu klamlivé tvrdenia, on žije v šťastnom a usporiadanom manželstve. Vzťah jeho manželky k maloletému je kladný. Otec spolupracuje so základnou školou, ktorú dieťa navštevuje, vzhľadom na to, že maloletý je pre poruchy aktivity a pozornosti integrovaným žiakom. Synovi platil doučovanie a jeho študijné výsledky boli adekvátne rozumovej úrovni a zdravotným poruchám. O pohybe dieťaťa v čase voľna mal vždy prehľad. V čase pobytu u navrhovateľov alebo matky dieťaťa si však maloletý robil čo chcel, fajčil, pil alkohol. V roku 2015 maloletý začal užívať a predávať marihuanu, čo otca viedlo k umiestneniu dieťaťa do Diagnostického centra v Ružomberku. Navrhovatelia ako starí rodičia dieťaťa sa o maloletého predtým nezaujímali, ani keď bol maloletý vo výchove matky, u ktorej bol maloletý zanedbávaný, a to sa dnes prejavuje na zdravotnom stave a správaní dieťaťa. Po nariadení predbežného opatrenia sa zhoršilo správanie maloletého, jeho školské výsledky. Maloletý dostal v treťom štvrtroku školského roka 2015/2016 riaditeľské pokarhanie a na konci školského roka mal zníženú známku zo správania a prepadol z matematiky. Výchovu a starostlivosť o maloletého starí rodičia nezvládajú, nestarajú sa o neho, dieťa býva u svojej matky. Zdravotný stav dieťaťa je zanedbaný. Maloletý sa podrobuje výchovnému opatreniu v Centre pre liečbu drogových závislostí a Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici nariadil výchovné opatrenie. Otec v odvolaní poukázal tiež na odôvodnenie svojho odvolania proti rozsudku vo veci samej, ktorý bol vydaný predčasne, bez potrebného zisťovania chovania a osobného života maloletého dieťaťa. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť a uložiť ochrannú výchovu alebo výchovné opatrenie o umiestnení dieťaťa v diagnostickom alebo reedukačnom centre.

3. Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

4. Okresný súd napadnuté predbežné opatrenie nariadil dňa 10. 03. 2016. Odvolaciemu súdu bola vec predložená po nadobudnutí účinnosti zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) od 01. 07. 2016, ktorý platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa prechodného ustanovenia § 395 ods. 1 CMP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 395 ods. 2 CMP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Nová právna úprava vychádza z princípu okamžitej aplikácie procesnoprávných noriem CMP, ale súčasne rešpektuje procesný účinok procesných podaní urobených do 30. 06. 2016.

5. Podľa § 76 ods. 1 písm. b) OSP predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti a podľa § 76 ods. 1 písm. a) OSP, aby platil výživné v nevyhnutnej miere. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Podľa § 367 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

6. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého (§ 367 CMP) aj podľa predošlej právnej úpravy o nariadení predbežného opatrenia je zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré musí zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej a obmedzí sa len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom súd je vždy povinný posúdiť, či neodkladnou a dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov nad nevyhnutnú mieru, a či táto dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ.

7. V posudzovanom prípade sa neodkladné opatrenie týka dočasnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktoré je vo veku 15 rokov. Z obsahu spisu, správ a podaní účastníkov konania a kolízneho opatrovníka aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplývalo, že dočasná ochrana subjektívnych práv dieťaťa bola nevyhnutná. Okresný súd správne vychádzal z toho, že už v čase rozhodovania o neodkladnom opatrení mal maloletý zlé výsledky v škole, neospravedlnené hodiny, riaditeľské pokarhanie, bolo u neho zistené užívanie marihuany. Otec v odvolaní nevyvrátil tvrdenia navrhovateľov, že vo svojej domácnosti nevytváral podmienky pre všestranný vývoj maloletého a že jeho vlastné výchovné metódy ohrozujú dôstojnosť dieťaťa. Tomu nasvedčujú viaceré prešetovania vykonávané orgánmi trestného konania, diagnostika a liečba maloletého z dôvodu jeho narušeného správania. Skutočnosť, že uvedený stav sa po nariadení neodkladného opatrenia nezmenil, ale zhoršil, ako uviedol otec v odvolaní, je však výsledkom doterajšieho výkonu a plnenia rodičovských povinností zo strany oboch rodičov maloletého dieťaťa, ktoré prichádza do veku dospelosti nepripravené na prevzatie zodpovednosti za seba, ani na vlastnú samostatnosť, rozhodovanie v osobných veciach a na spoločensky osožné správanie. Z vyjadrení maloletého vyplýva, že nechce ďalej žiť v domácnosti otca. Aj otec v odvolaní poukázal na to, že potom, čo maloletý v marci 2016 opustil jeho domácnosť, nemá otec vytvorené primerané a stabilné výchovné prostredie, nakoľko obýva rozostavanú chatku v P. a tiež má sám zdravotné problémy, ktoré trvajú. Z odvolania otca je zrejmá animozita vzťahov k navrhovateľom, ale výčitky a tvrdenia otca na adresu navrhovateľov sú v rozpore so zisteniami a vyjadreniami Úradu práce sociálnych vecí a rodiny ako aj maloletého dieťaťa. Otec v odvolaní nepoprel, že v súvislosti s nariadením predbežného opatrenia došlo v marci 2016 ku konfliktom a fyzickému stretu otca s maloletým. Otec nezaujal žiadne stanovisko k vyjadreniam maloletého, ktorý nechce s otcom ďalej bývať. Obmedzil sa iba na vlastné, nepodložené tvrdenia o zavádzaní a klamlivých tvrdeniach navrhovateľov. Napokon otec sám navrhol, aby bol maloletý umiestnený v reedukačnom zariadení.

8. Odvolací súd potvrdzuje správnosť odôvodnenia okresného súdu, pretože nariadené neodkladné (predbežné) opatrenie je v záujme maloletého. Navrhovatelia sú blízkymi osobami maloletého, ktorí sú schopní sa o dieťa vzhľadom na jeho vek a doterajší vývoj postarať. Predbežným opatrením sa má zabrániť ešte väčšej ujme a nebezpečenstvu, ktoré dieťaťu hrozí v prípade nestability a narušenia výchovného prostredia. Z vyjadrení maloletého vyplýva, že domácnosť navrhovateľov, ktorí sú jeho starými rodičmi z matkinej strany, dobre pozná a aj doteraz boli spolu v blízkom, osobnom kontakte. Nebolo spochybnené, že navrhovatelia budú osobnú starostlivosť a rozhodovanie v bežných veciach maloletého dieťaťa vykonávať na základe predbežného opatrenia tak, aby si maloletý osvojoval zásady správania sa, učenia a ďalšie návyky potrebné pre jeho prospešný život. Z odvolania otca vôbec nevyplýva, či má v súčasnosti vytvorené podmienky pre riadnu osobnú starostlivosť o maloletého syna. Odvolanie otca preto odvolací súd za danej situácie nepovažoval za dôvodné. Tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd pri rozhodovaní prihliadal na záujem maloletého, ktorý je prvoradý, a ktorým bolo predovšetkým zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa a jeho priaznivý vývoj. Výrok, ktorým okresný súd uložil otcovi maloletého dieťaťa povinnosť dočasne prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľov nebol odvolaním dotknutý. Uloženie vyživovacej povinnosti a jeho výška vyplýva z toho, že vyživovacia povinnosť rodičov k maloletému naďalej trvá, výška výživného zodpovedá minimálnej vyživovacej povinnosti určenej podľa zákona a nevyhnutnému rozsahu na čas trvania predbežného opatrenia.

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) § 428 CSP.

Toto uznesenie je vykonateľné len čo bolo vyhotovené. Na výkon neodkladného opatrenia je miestne príslušný súd, ktorý opatrenie nariadil; ak neodkladné opatrenie nariadil odvolací súd, je miestne príslušný súd prvej inštancie. Ak povinnosť uložená týmto rozhodnutím nebude dobrovoľne splnená, súd môže povinnému uložiť pokutu do 1 000 €, zastaviť výplatu rodičovského príspevku povinnému a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdať ho tomu, komu bolo maloleté dieťa podľa rozhodnutia zverené, a to aj bez návrhu (§ 367 ods. 3, § 376 ods.3, § 383 ods. 1, § 386 ods. 1 CMP).